02/05/2024

Патријарх Порфирије: Смирење је пут који нас води у тајну Царства Небеског

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана 2. маја 2024. године, на Велики четвртак, у цркви Ружици на Келемегдану

У име Оца и Сина и Светога Духа! И као што сваки дан јесте једна честица, један камичак из мозаика Велике недеље, тако и данас на Велики четвртак Господ најпре, као што смо чули и у отпусту, показује да је смирење најбољи пут, или боље рећи, једини исправни пут, једини исправни начин постојања човековог, али смирење не као психолошко и душевно стање, не као тренутак самоконтроле и самосабирања, него смирење као дијаметрално супротна тачка ономе што је наш људски род бацило кроз грех у историју која је долина плача. Такво смирење је дијаметрално супротна тачка гордости и егоизму, гордости као извору свакога греха, свакога греха као промашаја смисла нашег постојања, не као греха који видимо у оквиру моралних категорија и, још мање, не као греха који носи у себи праву природу, него греха који се тиче наше онтологије, нашега бића.

И ево, Господ је показао да смирење јесте стање читавог нашег бића које подразумева да је Христос Бог, Алфа и Омега – Почетак и Крај и да ма колико достигли и постигли изван Њега то може можда имати неку вредност, али на крају ипак остаје празна љуштура. У Њему као почетку и крају, као смислу, као темељу нашег постојања, све обележено Њим добија вечну перспективу и вечни смисао. Дакле, смирење је пут који нас води у тајну Царства Небеског. Смирење је, наравно, увек и искључиво само израз велике љубави. Без вере и без љубави, без вере и љубави према Богу, напросто није могуће имати смирење, није могуће ни разумети шта је то грех. Ако немамо аутентични доживљај и спознају Бога, не можемо имати ни истинско ни аутентично разумевање, нити истинску ни аутентичну спознају човека, не можемо разумети шта то значи бити без Бога, а шта значи остваривати своје назначење кроз заједницу са Богом. Дакле, смирење је, браћо и сестре, оно чиме треба да се наоружамо, јер је сам Господ, који је Бог, из смирења дошао међу нас ради нас.

И ево, на данашњи дан, на Велики четвртак, поред других догађаја којих се литургијски сећамо, десио се и догађај који је неизмерно важан за Цркву, догађај који је неизмерно важан за Цркву коју разумемо као Тело Христово, а то је Тајна Вечера. Тајна Вечера као установа свете Литургије – Евхаристије, Евхаристије која је пројава и потврда Цркве као Тела Христовог у историји и у свету. Господ је јасно рекао да изван свете Литургије нема пуноће живота, нема могућности спознаје пуноће и лепоте Царства Божјег и вечности и да само онај који узима Тело Његово постаје део тога Тела и онај који пије из чаше, који пије Крв Христову, постаје део те Крви, тј. причешћујући се Телом и Крвљу Христовом ми постајемо причасници, постајемо честице, постајемо

удови, постајемо делови тог небоземног организма који се зове Црква. Све што чинимо као подвиг, као израз наше вере и љубави у односу на Господа и на наше ближње, треба да има своје извориште, а и треба и да има свој увир и да се опет враћа у свету Литургију. Све треба, дакле, да има своје извориште и свој увир у светој Литургији. И пост, и молитва, и праштање, и покајање, и тражење опроштаја, и милосрђе, и свака друга богодолична врлина на коју смо позвани да буде наша пракса и део нашега живота треба да има свој извор у светој Литургији и да се опет враћа светој Литургији, јер тако све добија своју вечну перспективу. На тај начин све онда у нашем животу постаје предокус Царства Небеског које ће у пуноћи доћи Другим доласком Христовим.

И ево, Његовим доласком и домостројем спасења, свим оним што се дешава кроз живот Христов и у овој Великој недељи, све то јесте присутно међу нама као предокус Царства Божјег и Царства Небеског. Дакле, данас је установљена света Литругија, на свети Велики четвртак, и то нам је Господ оставио да се од те вечери до данашњег дана и до краја историје, у векове векова, служи света Литургија као тајна заједнице нас верних и нашега Бога, Сина Јединороднога који је дошао међу нас. Међутим, у исто време Господ је показао да поред тога што је Син Божји, што је један од Свете Тројице, да јесте у пуном смислу, у пуном зачењу те речи и човек. Пројавио је у Гетсиманском врту на данашњи дан слабост наше људске природе, с једне стране, а с друге стране показао да је страдање, па на крају и смрт, нешто што је потпуно страно људској природи, да нисмо због тога створени, али да то искуство јесте наше искуство после пада Адамовог. Потврдио је то Господ пре него што су га ухапсили, док је стајао на молитви, речима: Нека ме Господе мимоиђе чаша ова! указујући да не припада људској природи да тугује, него да је створена да се радује, али да, с друге стране, и та и таква молитва увек мора да се заврши речима: Господе, нека буде воља твоја, јер Ти боље знаш. И у овом палом свету који јесте свет страдања, који јесте свет распећа и на крају и смрти, и у том свету, увек имајући искуство свете Литургије, славећи Бога говоримо: Нека буде, Господе, воља Твоја!

Ево, браћо и сестре, смирењем и поверењем у Бога да се оснажимо и наоружамо и да заједно са Господом нашим смело и храбро Духом Светим, не својом снагом и својом моћи, крочимо са Њим заједно на Крст; да се сараспнемо заједно са Њим, да заједно са Њим сиђемо у ад како бисмо онда тријумфално, величанствено, певајући и радујући се, устали из гроба и васкрсли за вечност. Нека су благословени и ови дани који су пред нама све до свете Литургије у недељу када ћемо објавити свету на све четири стране

да је васкрсао Господ, да је Он победник и да ми кроз усиновљење Њему, заједно са Њим, постајемо победници сада и увек и у векове векова. Амин.

spc.rs